Εκτινάχθηκαν οι υπερωρίες μετά την ψηφιακή κάρτα εργασίας

Πηγή: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Σελ.: 1,21,23 Ημερομηνία έκδοσης: 27-05-2025 www.sate.gr

Εκτινάχθηκαν οι υπερωρίες μετά την ψηφιακή κάρτα εργασίας

Αλμα 637,6% στον τουρισμό τον Μάρτιο, όταν εφαρμόστηκε το μέτρο

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Συνεχίστηκε και τον Απρίλιο η έντονη παραβατικότητα των επιχειρήσεων όσον αφορά τη χρήση της ψηφιακής κάρτας εργασίας. Βάσει των πλέον πρόσφατων στοιχείων της Ανεξάρτητης Αρχής Επιθεώρησης Εργασίας, μόνο κατά τον προηγούμενο μήνα σχεδόν έξι στις δέκα παραβάσεις (57,6%) σχετίζονται με το ωράριο απασχόλησης, με την ψηφιακή κάρτα εργασίας να διατηρείται σταθερά στη δεύτερη θέση των παραβάσεων επί εργασιακών θεμάτων.

Μάλιστα, μόλις τον Μάρτιο η χρήση του συγκεκριμένου μέτρου επεκτάθηκε στους πολυπληθείς κλάδους (τόσο σε σχέση με τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται όσο και με τους εργαζομένους που απασχολούνται σε αυτούς) τουρισμό και εστίαση και πλέον μαζί με τις τράπεζες, τα σούπερ μάρκετ, τις ασφαλιστικές εταιρείες, τις ΔΕΚΟ μεταφορών, τις εταιρείες σεκιούριτι, τη βιομηχανία και το εμπόριο καλύπτουν 1,5 εκατ. εργαζομένους και περισσότερες από 150.000 επιχειρήσεις. Και με την εφαρμογή του εκτινάχθηκαν οι δηλωθείσες υπερωρίες, όπως άλλωστε συνέβη και κατά το πρώτο διάστημα εφαρμογής της ψηφιακής κάρτας εργασίας στους υπόλοιπους κλάδους.

Είναι χαρακτηριστικό, σύμφωνα με την αρμόδια υπουργό Εργασίας Νίκη Κεραμέως, πως η εφαρμογή του μέτρου στον τουρισμό τον Μάρτιο έφερε αύξηση στις δηλωθείσες υπερωρίες κατά 637%. Η αντίστοιχη αύξηση στον κλάδο της εστίασης ήταν της τάξης του 55%. Συγκεντρωτικά, κατά το πρώτο τρίμηνο του 2025, και πάντα σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2024, η χρήση της ψηφιακής κάρτας εργασίας οδήγησε στην αύξηση των υπερωριών σε όλους τους κλάδους όπου εφαρμόζεται (με εξαίρεση τις τράπεζες και τις ασφαλιστικές εταιρείες, κλάδοι που δεν κάνουν χρήση του μέτρου των υπερωριών).

Σχεδόν έξι στις δέκα παραβάσεις (57,6%) σχετίζονται με το ωράριο απασχόλησης.

Αναλυτικά, σύμφωνα με τα στοιχεία που έχει παρουσιάσει η κ. Κεραμέως, η μεγαλύτερη αύξηση εμφανίζεται στον κλάδο του τουρισμού με 306,4% κατά το πρώτο τρίμηνο (637,6% μόνο τον Μάρτιο όταν εφαρμόστηκε η ψηφιακή κάρτα εργασίας) και ακολουθούν οι κλάδοι λιανικό εμπόριο (97,2%), βιομηχανία (81%), επισιτισμός (51,6% το τρίμηνο και 55,2% μόνο τον Μάρτιο), σούπερ μάρκετ (20,1%), ΔΕΚΟ (17,4%) και εταιρείες σεκιούριτι (15,6%).

Όπως μάλιστα δήλωσε χθες, μιλώντας στην τηλεόραση του ΣΚΑΪ η κ. Κεραμέως, η εφαρμογή της ψηφιακής κάρτας στη βιομηχανία, στο λιανεμπόριο, στον τουρισμό και στην εστίαση συνάντησε αντιδράσεις, ωστόσο ήταν απαραίτητη. «Οφείλουμε ως πολιτεία να προστατεύσουμε και τον εργαζόμενο και τον υγιή ανταγωνισμό», είπε η υπουργός.

Αλλά και τα στοιχεία της Επιθεώρησης Εργασίας έδειξαν ότι, συνολικά, από τις επιχειρήσεις που ελέγχθηκαν, η παραβατικότητα τον Απρίλιο ήταν της τάξης του 21,7%, περίπου όσο και σωρευτικά το διάστημα Ιανουαρίου - Απριλίου 2025 (22,29%). Συνολικά, μέσα σε τέσσερις μήνες η Ανεξάρτητη Αρχή Επιθεώρησης Εργασίας διενήργησε 24.158 ελέγχους και επέβαλε πρόστιμα ύψους 13,9 εκατ. ευρώ, ενώ μόνο τον Απρίλιο πραγματοποιήθηκαν 5.825 έλεγχοι και επιβλήθηκαν πρόστιμα 3,2 εκατ. ευρώ.

Το νέο σύστημα διογκώνει την έλλειψη προσωπικού στην εστίαση

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Σε «πονοκέφαλο» για τους επαγγελματίες της εστίασης και ειδικά στις τουριστικές περιοχές έχει εξελιχθεί η εφαρμογή της ψηφιακής κάρτας εργασίας, τόσο λόγω ζητημάτων τεχνικής φύσεως που έχουν ανακύψει, όσο κυρίως διότι διογκώνει περαιτέρω το ήδη μεγάλο πρόβλημα κάλυψης των αυξημένων αναγκών σε προσωπικό.

«Τα τεχνικά προβλήματα έγκεινται στο ότι οι εργαζόμενοι αμελούν συχνά να χτυπήσουν την κάρτα, όμως οι ίδιοι δεν έχουν καμία συνέπεια, δεδομένου ότι οι ποινές βαρύνουν τους εργοδότες. Από την πρώτη στιγμή είχαμε ζητήσει να προβλέπεται συνυπευθυνότητα, αλλά δεν εισακουστήκαμε», τονίζει, μιλώντας στην «Καθημερινή», ο κ. Γιώργος Καββαθάς, πρόεδρος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Εστιατορικών και Συναφών Επαγγελματιών (ΠΟΕΣΕ) και της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας (ΓΣΕΒΕΕ). Οπως προσθέτει ο ίδιος, εάν 5 φορές μέσα σε ένα μήνα δεν χτυπηθεί η κάρτα, τότε αυτομάτως η επιχείρηση εμπίπτει στο risk anlaysis της Επιθεώρησης Εργασίας και έρχεται το πρόστιμο ηλεκτρονικά, χωρίς καν να γίνει επιτόπιος έλεγχος.

«Αν και είχε προβλεφθεί πιλοτική περίοδος εφαρμογής, δυστυχώς αρκετοί άρχισαν να ασχολούνται όταν ξεκίνησε η κανονική περίοδος εφαρμογής με συνέπεια να παρατηρούνται τέτοιες αβλεψίες. Ωστόσο, σταδιακά αυτά τα προβλήματα ξεπερνιούνται», υποστηρίζει από την πλευρά του ο γενικός διευθυντής της Ελληνικής Ενωσης Επιχειρήσεων Οργανωμένης Εστίασης (ΕΠΟΕΣ) Γιάννης Λιάρος.

Η μεγαλύτερη πίεση, ωστόσο, προέρχεται για τον κλάδο της εστίασης, τόσο των μεμονωμένων καταστημάτων όσο και των αλυσίδων, από το μέγιστο όριο των τριών ωρών υπερωριακής απασχόλησης ημερησίως και της πρόβλεψης για υποχρεωτική 11ωρη ανάπαυση. «Το ήδη μεγάλο πρόβλημα έλλειψης προσωπικού διογκώνεται με την εφαρμογή του νέου συστήματος», συμφωνούν οι κ.κ. Καββαθάς και Λιάρος.

Σε επιχειρήσεις εστίασης τουριστικών περιοχών, σε επιχειρήσεις 7ήμερης λειτουργίας ή σε επιχειρήσεις που δουλεύουν από το πρωί μέχρι το βράδυ (π.χ. all day bar) εντοπίζονται τα μεγαλύτερα προβλήματα. «Εάν ο εργαζόμενος έχει τελειώσει τη δουλειά στη 1 μετά τα μεσάνυχτα δεν μπορεί να εργαστεί πριν από τις 2 μ.μ.» αναφέρει ο κ. Καββαθάς.

Μάλιστα, όπως επισημαίνουν, είναι οι ίδιοι οι εργαζόμενοι που ζητούν να δουλέψουν περισσότερες ημέρες και ώρες, διότι είναι στην πλειονότητα τους νέοι που θέλουν να ενισχύσουν το εισόδημά τους το καλοκαίρι, αλλά δεν μπορούν λόγω του νέου συστήματος.

Τι υποστηρίζουν οι τουριστικοί φορείς και οι ιδιαιτερότητες του κλάδου

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Ιδιαίτερα αντιστικτικά, αλλά ενδεχομένως μη αντιπροσωπευτικά και επιπλέον έως ένα βαθμό αναμενόμενα λόγω της ιδιαιτερότητας του τουρισμού, χαρακτηρίζουν κύκλοι της ελληνικής ξενοδοχειακής βιομηχανίας τα στοιχεία που έδειξαν αύξηση στις υπερωρίες κατά 637% τον Μάρτιο, μετά την έναρξη εφαρμογής της ψηφιακής κάρτας εργασίας στον τουρισμό τον ίδιο μήνα.

«Οπως σε όλους τους κλάδους, έτσι και στον τουρισμό υπάρχουν σοβαρές και συνεπείς επιχειρήσεις αλλά και κάποιες παραβατικές», αναφέρουν πηγές της συγκεκριμένης αγοράς, προσθέτοντας ωστόσο ότι από τη φύση της η συγκεκριμένη δραστηριότητα δεν «χωράει» απαραίτητα στις παραμέτρους που χρησιμοποιεί το σύστημα δήλωσης των υπερωριών χωρίς τις απαραίτητες προσαρμογές. Και παραπέμπουν στις σχετικές επιστολές του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ) αλλά και της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ξενοδόχων (ΠΟΞ) προς την υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, όπως και στην Προεδρία της Κυβέρνησης και στην υπουργό Τουρισμού, ήδη από τον Φεβρουάριο, για ανάγκη προσαρμογών.

Αλλες πηγές επισημαίνουν πως πλέον πρέπει να συνεκτιμηθεί και η αδήλωτη μέχρι πρότινος εργασία στον κλάδο των βραχυχρόνιων μισθώσεων ακινήτων από ηλεκτρονικές πλατφόρμες, καθώς οι νέες προβλέψεις επιβάλλουν πλέον και στις μεγάλες εταιρείες διαχείρισης τέτοιων ακινήτων την υπαγωγή των εργαζομένων, όπως των συνεργείων καθαρισμού κ.ά., στην ψηφιακή κάρτα.

Ορισμένες πλευρές τονίζουν πως καθώς οι ελλείψεις εργαζομένων στον κλάδο αυξάνονται και ο τουρισμός επεκτείνεται και κατά τους μήνες εκτός του καλοκαιριού, όπως έδειξαν τα στοιχεία των αφίξεων μέχρι σήμερα το 2025, πολλές από τις ανάγκες καλύπτονται με υπερωρίες. Σε κάθε περίπτωση όλοι συμφωνούν πως το 637% είναι ένα πραγματικά ανησυχητικό ποσοστό. Βεβαίως, όπως επίσης εξηγούν, χρειάζεται πρώτα να διαπιστωθεί το τι περιλαμβάνουν αυτά τα στοιχεία και επιπλέον να υπάρξουν δεδομένα και για τους επόμενους μήνες, όπως ο Απρίλιος, ο Μάιος αλλά και οι καλοκαιρινοί μήνες, για να είναι πιο αντιπροσωπευτικό το δείγμα.

Ο πρόεδρος της ΠΟΞ Γιάννης Χατζής, στις αρχές Φεβρουαρίου, σε επιστολή του προς την υπουργό Νίκη Κεραμέως, ανέφερε ότι «η εφαρμογή της ψηφιακής κάρτας εργασίας στον κλάδο των τουριστικών καταλυμάτων είναι σαφές ότι δεν έχει λάβει υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες και τη λειτουργία των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων». Και ανέφερε ως παράδειγμα τον χρόνο προσέλευσης και αναχώρησης, ο οποίος ορίζεται σε 10 λεπτά, ενώ στη βιομηχανία ορίστηκε σε 30 λεπτά, που κατά την εκτίμησή του «αγνοεί πλήρως τον πρόσθετο χρόνο που απαιτείται για την προετοιμασία των εργαζομένων (για αλλαγή στολής κ.λπ.), καθώς και τις σημαντικές αποστάσεις που υπάρχουν, ειδικά στα μεγάλα ξενοδοχειακά συγκροτήματα, μεταξύ των αποδυτηρίων και των τμημάτων εργασίας».

Ο ΣΕΤΕ τάσσεται υπέρ της ψηφιακής κάρτας εργασίας, «αρκεί να παραμείνει ο κλάδος λειτουργικός, ανταγωνιστικός και οικονομικά βιώσιμος».

Από την πλευρά του, στην επιστολή του για το θέμα προς την κυβέρνηση ο ΣΕΤΕ δηλώνει πως ναι μεν τάσσεται υπέρ της ψηφιακής κάρτας εργασίας, «αρκεί να παραμείνει ο κλάδος λειτουργικός, ανταγωνιστικός και οικονομικά βιώσιμος». Υπογραμμίζει δε ιδιαιτερότητες, όπως το διακεκομμένο ωράριο, επικαλούμενος ως παράδειγμα την απαγόρευση του σπαστού ωραρίου στο προσωπικό της κουζίνας. «Πρόκειται για μια ρύθμιση που είναι πλέον αναχρονιστική σε σχέση με τις ανάγκες λειτουργίας μιας σύγχρονης επιχείρησης, αφού τα ξενοδοχεία παρέχουν υπηρεσίες ημιδιατροφής, πλήρους διατροφής ή all inclusive και επομένως τα επισιτιστικά τους τμήματα λειτουργούν τόσο το πρωί όσο και εκ νέου το απόγευμα ή και το μεσημέρι. Η απαγόρευση δημιουργεί σημαντικό πρόβλημα, ιδίως σε μια περίοδο που αντιμετωπίζουν σημαντικές ελλείψεις προσωπικού».

Επιπλέον θυμίζει πως «σύμφωνα με το άρθρο 175 του Κώδικα Ατομικού Εργατικού Δικαίου, προβλέπεται η δυνατότητα με συλλογική σύμβαση εργασίας να υπάρξει απόκλιση από τις ρυθμίσεις του άρθρου 166 του ίδιου κώδικα, που αφορούν την ελάχιστη περίοδο εβδομαδιαίας συνεχούς ανάπαυσης». Κάτι που ισχύει εδώ και 20 χρόνια, δίνοντας τη δυνατότητα απασχόλησης και στις δύο ημέρες εβδομαδιαίας ανάπαυσης. «Πρόκειται για μια ρύθμιση που την εφαρμογή της ζητούν και οι ίδιοι οι εργαζόμενοι προκειμένου να αυξήσουν τα εισοδήματά τους – ιδίως οι εποχικώς απασχολούμενοι». Οι ψυχραιμότεροι της αγοράς εξηγούν πως μια τέτοια μεταρρύθμιση, όπως η ψηφιακή κάρτα εργασίας, εφαρμόζεται σε μια οικονομία που μέχρι πριν από μερικά χρόνια λειτουργούσε πρακτικά ανεξέλεγκτα και οι αναταράξεις είναι αναμενόμενες. Υπογραμμίζουν επιπλέον ότι τα στοιχεία για την αύξηση των υπερωριών ενδεχομένως να καταδεικνύουν πως το υψηλό μη μισθολογικό κόστος εργασίας οδηγούσε πολλές μικρότερες επιχειρήσεις νομοτελειακά στην αδήλωτη υπερωριακή απασχόληση προκειμένου να μην είναι ζημιογόνες.